

Forstå afstand og solformørkelse med kroppen

En vild astronomisk begivenhed

Den 12. august 2026 kan vi opleve en solformørkelse i Danmark, hvor mere end 80% af solskiven bliver formørket af Månen.

Vi skal vente helt til 2048 før vi kan opleve en lige så kraftig solformørkelse i Danmark.

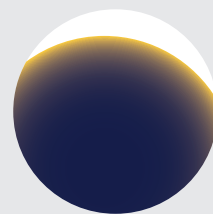
Til indskoling og mellemtrin

I dette materiale kan I simpelt undersøge afstand og størrelser på planeterne med kroppen og få en fornemmelse for planeternes placering under en solformørkelse.

Aktiviteten fungerer godt som en indledende øvelse til at arbejde med solformørkelsen, og er en sjov, sanselig og konkret måde at arbejde med et abstrakt emne.

Aktiviteten er produceret af Naturcenter Amager Strand

SOL
2026 FOR
MØRKE
SEN

Projektet ledes af

Nordic Science Company
Tina Ibsen Formidling

Partnere i projektet

Experimentarium
Kropedal Museum
Naturcenter Amager Strand
Naturvejledning Danmark
Naturvidenskabernes Hus
Observatoriet
Rundetaarn
Science Museerne
Syddansk Universitet
Vadehavscenteret

Skann QR-koden,
og find andre
spændende
sol-aktiviteter

NORDEA
FONDEN

LEO FONDEN

CARLSBERG
FONDEN

Forstå afstand og solformørkelse med kroppen

- **Hvordan kan Månen dække for Solen under en solformørkelse?**

Det skal I bruge:

- Modellervoks/ler.
- Tandstikker (Til alle elever).
- Papir til en stor papirsol (1x1 meter) eller en stor bold.
- Sakse til at klippe papirssolen ud.
- Et åbent område med god plads.

Hvordan kan jordens lille måne skygge for vores kæmpe sol? Og hvordan er planeterne placeret på række under en solformørkelse?

I denne aktivitet får eleverne en forståelse af planternes placering under en solformørkelse, samt betydningen af forholdet mellem planternes størrelser og afstanden fra Jorden til Månen og Solen. Eleverne forstår med kroppen, at en lille måne godt kan dække en stor sol, hvis Månen er tæt på Jorden, og Solen er langt væk fra Jorden.

1. Du er Jorden!

Nu skal eleverne leve sig ind i rollen som Jorden, for at forstå deres egen rolle i repræsentationen af planeterne.

Bed eleverne om at lukke øjnene og mærke deres vægt ned i jorden med fødderne. Bed dem om at mærke og forestille sig:

- *At deres krop ikke længere er en menneskekrop...*
- *At de er meget større...*
- *At de kan mærke havet med bølger, der bruser over deres krop...*
- *At de kan mærke vindene, der blæser over dem...*
- *At de kan mærke Solens stråler, der varmer deres krop...*
- *At de er jordkloden!*

Bed eleverne om at åbne øjnene og kigge rundt – Der mangler noget! Hvor er deres måne henne?

2. Lav din måne

Alle elever skal lave en model af deres egen måne. Lav en lille kugle af modellervoks eller ler og sæt på en tandstik, så den kan holdes i hånden foran kroppen.

3. Lav en stor sol

Lav sammen en stor sol og hæng den op i hovedhøjde i et åbent område med god plads til at bevæge sig rundt. Eleverne skal kunne bevæge sig frem og tilbage mod solen i en lang linje.

Solen kan også repræsenteres af en stor bold (fx en yogabold) i stedet for fladt papir, så eleverne kan lave øvelsen i 360 grader rundt om bolden i stedet for at skulle lave det på en lang linje.

4. Undersøgelse af placering og afstand mellem jord, måne og sol

Eleverne repræsenterer nu Jorden og finder et sted at placere sig og kigge på solmodellen. De skal nu holde tandstikken med månemodellen op foran det ene øje, og se om de kan dække solen med deres måne.

Stil forskellige undersøgelsesspørgsmål og undersøg og marker afstande og placeringer.

Hvor langt væk fra øjet skal månen være for, at den lige præcis dækker for solen?

Hvad sker der, hvis man går længere væk?

Hvad sker der, hvis man går tættere på?

